

RRF-projektien tiedotus- ja keskustelutilaisuus

11.12.2023 klo 14-15

Agenda

Raportoinnin vaatimukset

Jussi Kivikoski, yksikön johtaja

Maksatuksen yhteydessä tarkastettavat tiedot

Kirsi Raukola, rahoitustarkastaja

Tietosuoja ja liikesalaisuuksien käsittely

Lena Nordqvist, lakimies

Osallistujien kysymykset ja kommentit

EUn elpymisvälinerahoitus RRF

- EU:n elpymisväline (NextGenerationEU) vauhdittaa ihmisten, talouden ja yhteiskunnan toipumista koronakriisistä. Väline sisältää 724 miljardin euron rahoituksen jäsenmaille. Elpymisväline jakaantuu seitsemään ohjelmaan, joista elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on kooltaan suurin. Se sisältää 672,5 miljardin euron rahoituksen jäsenmaille.
- Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää kasvua.
- Business Finland toteuttaa kestävän kasvun ohjelman elpymis- ja palautumissuunnitelmaa rahoituksella, joka kohdistuu:
 - Vihreän siirtymän edistämiseen
 - Digitalisaation ja datatalouden edistämiseen
 - Osaamistason nostamiseen ("tki-pilari")
- Business Finlandilla on ollut käytettävissä RRF-valtuutta noin 380 M€ vuosina 2021-2023.
- Lisätietoa:
 - <https://www.businessfinland.fi/kampanjasivut/suomen-kestavan-kasvun-ohjelma>
 - <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/rahoitus/ohjeet-ehdot-ja-lomakkeet/raportointi>
 - <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/tietoa-meista/rahoitustiedot>

Raportoinnin vaatimukset, tausta

Jussi Kivikoski

RRF-ohjelmaa sekä hankkeiden hallintoa ja valvontaa ohjaavat keskeiset säädökset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta, 12.2.2021
- Komission tiedonanto(2021/C 58/01): Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti
- Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022)
- Käytäntöä:
 - Valtiovarainministeriön asetus elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanoa koskevasta johdon vahvistuslausumasta
 - Valtiovarainministeriön asetus hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen laatimisesta
 - Valtiokonttorin määräykset koskien toimeenpanosta syntyneiden tietojen ja tukikohdetietojen sekä tarkastus- ja valvontatietojen toimittamista Valtiokonttorin vastuulla oleviin keskitetyn seurannan tietojärjestelmiin.

Huomioitavaa

- Projektin kestoajan pidentäminen on mahdollista enintään 31.12.2025 asti.
 - Loppuraportti 4 kk kuluessa projektin päättymisestä
- Myöhemmin tarkentuviin EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpano- ja raportointivaatimukseen (sisältäen muun muassa DNSH-periaatteen toteutumisen arvioinnin ja seurannan) tulee varautua.
- Rahoituksen saajan tulee kaikessa hankkeen viestinnässä pitää esillä rahoituksen alkuperä ja varmistaa Euroopan unionin rahoituksen näkyvyys esittämällä sekä unionin tunnus että maininta "Euroopan unionin rahoittama – NextGenerationEU".
- Rahoituksen saajien on säilytettävä projektin asiakirjat ja muu projektin valvonnan ja tarkastuksen kannalta tarpeellinen aineisto vuoden 2033 loppuun saakka, ellei muu Euroopan unionin taikka kansallinen lainsäädäntö edellytä pidempää säilytysaikaa.
- Vuotuisen työajan ilmoitus kolmessa toimenpiteessä.

Edunsaajatiedot, miksi

- Rahanpesulain tavoitteena on estää rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, edistää tällaisen toiminnan paljastamista ja selvittämistä sekä tehostaa rikoksen tuottaman hyödyn jäljittämistä ja takaisinsaantia.
- Rahanpesulaki ja EU:n rahanpesudirektiivit edellyttävät, että yritys tai yhteisö tunnistaa tosiasialliset edunsaajansa, ilmoittaa heidän tietonsa rekisteröitäviksi ja pitää tiedot ajan tasalla.
 - Esimerkiksi pankkien, tilitoimistojen, asianajotoimistojen tai kiinteistövälittäjien on tunnettava asiakkaansa.
- RRF-asetuksen mukaan Business Finlandin on tarkastusta ja valvontaa varten kerättävä tieto varojen saajan tai toimeksisaajan tosiasiallisesta omistajasta ja edunsaajasta

Kuka on edunsaaja?

- Edunsaajien tunnistaminen on yrityksen vastuulla.
 - Lisätietoa edunsaajatiedosta löytyy [Patentti- ja rekisterihallituksen sivulta.](#)
- Edunsaaja on aina ihminen.
 - Esimerkiksi kuolinpesää, yritystä, yhdistystä, kuntaa tai muuta julkisyhteisöä ei voi ilmoittaa edunsaajaksi.
- Edunsaajana pidetään henkilöä, joka täyttää vähintään yhden seuraavista edellytyksistä:
 - Hän omistaa **yli 25 prosenttia** yrityksen osakkeista suoraan tai välillisesti toisen yrityksen kautta.
 - Hänellä on yli 25 prosentin osuus yrityksen äänivallasta suoraan tai välillisesti toisen yrityksen kautta.
 - Hän käyttää muulla perusteella tosiasiallista määräysvaltaa yrityksessä.

Edunsaajatiedot

- RRF-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, artikla 22) mukaisesti Business Finlandin on kerättävä myös toimeksisaajan ja toimeksisaajan mahdollisen alihankkijan nimi ja yksilöivä tunnistetieto (esim. Y-tunnus) mikäli rahoituksen saaja on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö.
 - Toimeksisaajista kerätään myös tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien etu- ja sukunimet sekä syntymäajat.
- Jos toimeksisaajana tai alihankkijana on ulkomaalainen organisaatio, rahoituksen saajaa pyydetään kysymään tarvittavat edunsaajatiedot.
- Mikäli tarvittavaa tietoa ei saada, kyseinen kustannus ei ole tukikelpoinen.
 - RRF-asetuksen perusteella Business Finland on velvollinen keräämään tiedon.
 - Rahanpesulain perusteella yritys on velvollinen tekemään ilmoituksen PRH:lle.
 - Valtionavustuslain perusteella Business Finlandilla on oikeus saada tarvittavat tiedot asian ratkaisemiseksi.

Mistä hankinnoista edunsaajatiedot?

- **Tiedot toimeksisaajista ja alihankkijoista** kerätään suoraan hankkeeseen liittyvien palveluiden ja tavaroiden toimittajista (aine- ja tarvikekustannukset, laiteostot, ostetut palvelut ja muut kustannukset), **ei kuitenkaan henkilö- ja yleiskustannusluonteisten tukipalveluiden (esim. hallinnon palvelut) eikä matkustamiseen liittyvien palveluiden toimittajista**. Jos hankinnat ovat toimenpiteen ydintekemistä, tiedot toimeksisaajista ja alihankkijoista tulee kerätä myös pienhankinnoista, eli myös niistä hankinnoista, jotka eivät ylitä hankintalaissa määriteltyjä kansallisia tai EU-kynnysarvoja.
- Toimeksisaajille kannattaa mainita heitä koskevien tietojen tiedonkeruusta jo hankintaprosessin aikana (ml. mahdolliset alihankkijat).

Muuta huomioitavaa

- Muista EU-ohjelmista saatava rahoitus
 - Mikäli rahoitetulle hankkeelle myönnetään päällekkäistä rahoitusta EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä tai muista unionin ohjelmista, tulee vastuullisen johtajan ilmoittaa tästä Business Finlandille viipymättä tai viimeistään raportoinnin yhteydessä.
- Pakotteiden huomiointi
 - *”Mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan eikä välillisesti asettaa pakotteiden alaisten luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten taikka niitä lähellä olevien luonnollisten henkilöiden, oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten saataville tai hyödynnettäviksi.”*
- Mahdolliset muutokset toteutuksessa
 - Rahoitetun projektin on täytettävä RRF-rahoituksen kriteerit, esim. toimenpidekohtainen (haku-) kriteeri ja DNSH-periaate, koko kestoajan.

Maksatuksen yhteydessä tarkastettavat tiedot

Kirsi Raukola

RRF-projektien raportointi asiointipalvelussa

- Muusta julkisen tutkimuksen projektien raportoinnista poiketen raportoinnin liitteenä on toimitettava aina myös palkkaerittely.
 - Vaatimus koskee myös valtion virastoja ja laitoksia.
- Loppuraportin yhteydessä toimitettava lisäksi tilintarkastajan tarkastusraportti.
 - Vaatimus koskee myös valtion virastoja ja laitoksia sekä alle 500.000 euron hankkeita.
- Tuttujen lomakkeiden lisäksi raportoinnin yhteydessä saatetaan tarvita myös toimeksisaajatietojen sekä näiden alihankkijoiden ilmoitus tai vuotuisen työajan ilmoitus (näistä tarkemmin seuraavissa kalvoissa)
 - Vuotuisen työajan ilmoitus näkyy asiointipalvelussa kun hanke kuuluu tiettyihin RRF-hakuihin ja kun projektille on raportoitu laitehankintoja nyt tai aiemmissa raporteissa. Liite on pakollinen, mikäli ko. kaudella raportoidaan laitehankintoja.
 - Toimeksisaajien ja alihankkijoiden ilmoitus näkyy kaikilla RRF-projekteilla ja on pakollinen mikäli ko. kaudella raportoidaan aineita ja tarvikkeista, ostettuja palveluita tai laiteostoja.
- Rahoituksen saajan on muistutettava toimeksisaajaa huolehtimaan rahanpesulain edellyttämällä tavalla edunsaajailmoituksen tekemisestä sekä muuttuneiden edunsaajatietojen ilmoittamisesta kaupparekisteriin (PRH-Kaupparekisteri-Edunsaajailmoitus).

Toimeksisaajan ja alihankkijan tietojen ilmoitus

- Business Finlandin verkkosivulta löytyy lomake tietojen ilmoittamiseen ja se toimitetaan raportoinnin liitteenä:

[Toimeksisaajan ja alihankkijan tietojen ilmoittaminen](#)

- Tiedot ilmoitetaan suoraan projektiin liittyvien palveluiden ja tavaroiden (aine- ja tarvikekustannukset, laiteostot, ostetut palvelut ja muut kustannukset) toimittajista.
 - Lomaketta ei tarvitse toimittaa, jos raportointijaksolla tilitetään suorina kustannuksina ainoastaan rahapalkkoja.
 - Lomaketta ei toimiteta myöskään välillisistä henkilösivu- ja yleiskustannuksista, joista rahoituksen saaja toimittaa vuosittain tilintarkastusraportin rahoittajalle (julkisen tutkimuksen rahoitusehdot, 4.5 Välilliset kustannukset).
 - Tietoja ei tarvitse ilmoittaa kokoustarjoilukuluista, käännöspalveluista tai matkakustannuksista.
- Hankintatunnus-tiedon raportoinnin tarkoitus on hankinnan jäljitettävyys tuensaajan kirjanpitoon.
- Alihankkijatiedot tulee ilmoittaa aina kun toimeksisaaja on hankkinut toiselta taholta tuotteita tai palveluja projektin hankintoihin liittyen.
- Business Finland tarkastaa toimeksisaajien tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tiedot suoraan Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämästä tietopalvelusta.
 - Pyydetessä Business Finlandille on toimitettava myös toimeksisaajien tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien etu- ja sukunimet sekä syntymäajat, elleivät nämä ole löydettävissä kaupparekisteristä.

Ulkomaisten toimeksisaajien lomake

- Business Finlandin verkkosivuilta löytyy lomake myös ulkomaisten toimeksisaajien, niiden edunsaajien ja alihankkijoiden tietojen ilmoittamiseen:

[Ulkomaisten toimeksisaajien täytettäväksi](#)

- Prosessin sujuvoittamiseksi palveluiden ja tavaroiden hankintoja ei tule raportoida, jos tietoja toimeksisaajista ja niiden alihankkijoista ei ole pystytty toimittamaan.
 - Hankinnat eivät ole tällöin tukikelpoisia.
 - Kaikki projektille kuuluvat kustannukset on raportoitava viimeistään loppuraportin yhteydessä.

Vuotuisen työajan ilmoitus

- Lomake löytyy Business Finlandin verkkosivuilta [Vuotuisen työajan ilmoitus](#)
- Lomake toimitetaan raportoinnin yhteydessä, kun projekti on saanut rahoitusta hauissa:
 - RRF – 5G/6G, AI- ja Kvantti -kehittämisympäristöt
 - RRF – Innovaatioinfrastruktuurit
 - RRF – Avainalat ja veturien kumppanuushankkeet
- Ilmoitus toimitetaan RRF-projekteissa, joiden suoriin kustannuksiin on sisällytetty tutkimuslaitteiden/-laitteistojen/-laitosten kustannuksia.

Edellä mainitut lomakkeet ja muut ohjeet löytyvät Business Finlandin verkkosivuilta

[Raportointi - Business Finland](#)

**BUSINESS
FINLAND**

Tietosuoja ja liikesalaisuuksien käsittely

Lena Nordqvist

Edunsaajatiedot ja tietosuoja 1/2

- Business Finland käsittelee edunsaajatietoja tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c. alakohdan (käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän *lakisääteisen velvoitteen* noudattamiseksi) nojalla.
- Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta annetun lain (527/2022), ns. toimeenpanolaki 12 §:n 1 momentin kohdan 3 mukaan:
 - Tukiviranomaisen on osana tuen käytön seuranta ja valvontaa tallennettava käyttämäänsä tietojärjestelmään tukivälineasetuksen 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan i–iv alakohdassa tarkoitetut tiedot sekä ilmoitettava ne salassapitosäännösten estämättä Valtiokonttorille elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanon keskitettyä kansallista seuranta ja valvontaa varten.
- Edunsaajatiedot sisältyvät BF:n rahoitusjärjestelmän asiakasrekisteriin ja em. tietojen käsittelystä on informoitu BF:n nettisivuilta löytyvässä [tietosuojaselosteessa](#).

Liikesalaisuuksien käsittely

- Business Finland noudattaa asiakirjajulkisuuden osalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Mahdollisen liikesalaisuustiedot ovat salassa pidettäviä JulkL:n 24 §:n 1 mom. kohdan nojalla.
- Business Finlandissa on ohjeistettu tarkoin salassa pidettävien tietojen käsittely ja luovuttaminen. Salassa pidettäviä tietoja saa käsitellä ainoastaan riittävän tietoturvatason tietojärjestelmissä.
- Toimeksisaaja- ja alihankintatietojen luovuttaminen pyynnöstä – yksittäiseen hankkeeseen kohdistuvan tietopyynnön osalta JulkL:n 15 §:n mukainen siirto. Laajojen tietopyyntöjen osalta toimeksisaaja- ja alihankkijatiedot tulkitaan kategorisesti salassa pidettäviksi.

Liikesalaisuuksien käsittely

- Business Finland noudattaa asiakirjajulkisuuden osalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Mahdolliset liikesalaisuustiedot ovat salassa pidettäviä JulkL:n 24 §:n 1 mom. 20 kohdan nojalla.
- Business Finlandissa on ohjeistettu tarkoin salassa pidettävien tietojen käsittely ja luovuttaminen.
 - Salassa pidettäviä tietoja saa käsitellä ainoastaan riittävän tietoturvatason tietojärjestelmissä, joissa tietojen käyttö on tarkoin käyttöoikeuksin rajattu.
 - Toimeksisaaja- ja alihankintatietojen luovuttaminen pyynnöstä yksittäiset projektit vs. laajat tietopyynnöt.